

landse en Indisch-Nederlandse rijksgenoten conform de strekking van de 7 december-toespraak van de koningin inderdaad als gelijken behandeld?

De Indonesiërs in Australië

Wij hebben in hoofdstuk I vermeld dat kort voor en na de val van Indië omstreeks tweeduizend Indonesische zeelieden op diverse schepen, hoofdzakelijk schepen van de KPM, in Australische havens aankwamen, dat die zeelieden zich ontheemd voelden, dat zij, mede onder invloed van Australische vakbondsleiders, gelijke behandeling met de andere opvarenden eisten en dat het, toen hun eisen waren afgewezen, begin april '42 tot grote stakingen kwam, waarna bijna zevenhonderd stakers via diverse gevangenissen in het interneringskamp Cowra werden opgesloten. Ruim dertienhonderd Indonesische zeelieden bleven dus varen en hier kwamen nog enkele honderden bij die zich aan boord bevonden van schepen die niet in februari of maart '42 Australië hadden bereikt. Tussen de reizen van hun schepen door waren zij, soms geruime tijd, in Australische havenplaatsen – er was daar behoefte aan centra die hun enige gezelligheid konden bieden. Die centra, de *Roemah's Indonesia* (Indonesische Tehuizen) werden door de zorgen van de Commissie in Melbourne, Sydney en Brisbane opgericht.

Die zeelieden waren in Australië niet de enige Indonesiërs. Twee kleine groepen bleken zich in en bij Mackay te bevinden, benoorden Brisbane (zie kaart II op pag. 17) – Javaanse arbeiders die kort voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog met hun gezinnen voor een tijdelijk verblijf in Australië waren toegelaten waar zij een spoorweg moesten aanleggen. Dan waren er Indonesische schepelingen aan boord van de eenheden van de Koninklijke Marine die in Australië aankwamen, en Indonesische militairen in de twee eerder vermelde compagnieën van het Knil. Later kwamen daar nog groepen bij: een groep Javanen van het Franse eiland Nieuw-Caledonië (daar werkten voor de oorlog in tinmijnen ca. zeventuizend Javaanse arbeiders die hun gezinnen bij zich hadden), Indonesische ex-Knil-militairen die als *heiho's* (hulpsoldaten) in '44 op en bij het noorden van Nederlands-Nieuw-Guinea waren aangetroffen en die in eerste instantie in Australië aan het Knil werden toegevoegd, een groep Indonesiërs die begin '45 op Luzon werd bevrijd, en voorts als vermoedelijk grootste groep de geïnterneerden van Boven-